

Urininkontinens hos kvinnor

GynOp Sekreterarmöte 2022-05-06

Stefan Zacharias, ÖL KK Hudiksvall

Översikt:

- ❖ Definition och bakgrundsfakta
- ❖ Indelning
- ❖ Behandlingsmöjligheter inom kvinnosjukvården.
- ❖ Gynop

Definition (ICS)

- ✧ Urininkontinens definieras som BESVÄR av OFRIVILLIGT urinläckage.

Epidemiologi

- ❖ Folksjukdom (+0,5 milj)
- ❖ Underbehandlad
- ❖ Könsskillnader (75% kvinnor)
- ❖ Förväntas öka

(Källa: Socialstyrelsen)

Kvinnlig inkontinens

(Vid 40 år ca 10% - vid 80 år ca 25%)

- ❖ Ansträngningsinkontinens
- ❖ Trängningsinkontinens
- ❖ Blandinkontinens
- ❖ Specialvarianter

Ansträngningsinkontinens (N39.3 stressinkontinens)

- ❖ Vanligast:
 - ❖ Kvinnor: efter första förlossningen
 - ❖ Män: iatrogen (orsakat av sjukvården)
- ❖ Läckage vid ökat buktryck:
 - ❖ Nysning, hosta
 - ❖ Hopp, idrott
 - ❖ Skratt

Trängningsinkontinens (N39.4A)

- ✧ Ofrivillig läckage i samband med miktionsignalen
- ✧ Trängningar utan läckage är vanliga (R30.1)

Blandinkontinens (N39.4C)

- ❖ Kombination av urinträngningar med ansträngningsläckage
- ❖ Vanligare hos äldre patienter
- ❖ Svårare att behandla

With Age comes skills
It's called MultiTasking
I CAN
LAUGH, COUGH,
SNEEZE, AND PEE ALL
AT THE SAME TIME.

Övriga miktionsstörningar

- ❖ Funktionell inkontinens
- ❖ Överrinningsinkontinens (till exempel vid framfall eller efter operation)
- ❖ Neurogen blåsrubbning:
 - ❖ Demens, Parkinsons, stroke, ryggmärgsskada)
 - ❖ iatrogen, tumör

Övriga miktionsstörningar

- ❖ Diabetesneuropati
- ❖ Nokturi, nattlig enures, nattlig polyurisyndrom
- ❖ Fistel (efter kirurgi, efter förlossning)
- ❖ Uretrit
- ❖ Kronisk cystit/interstitiell cystit (Hunters disease)

Tillfällig urininkontinens

- ❖ Vanlig hos äldre patienter
- ❖ Grundproblemet ofta hanterbar inkontinens som blir ohanterbar vid:
 - ❖ Urinvägsinfektion
 - ❖ Nya läkemedel (diuretika)
 - ❖ Luftvägsinfektion
 - ❖ Förstoppning

Funktionell inkontinens

- ❖ Urinläckage orsakad av fysiska, kognitiva eller strukturella hinder
- ❖ Exempel: - Demens
 - Rörelsehinder
 - Lång väg till toalett

Invasiva behandlingar

MUS-operation (slyngplastik)

Injektionsbehandling (Bulkamid)

Botoxbehandling

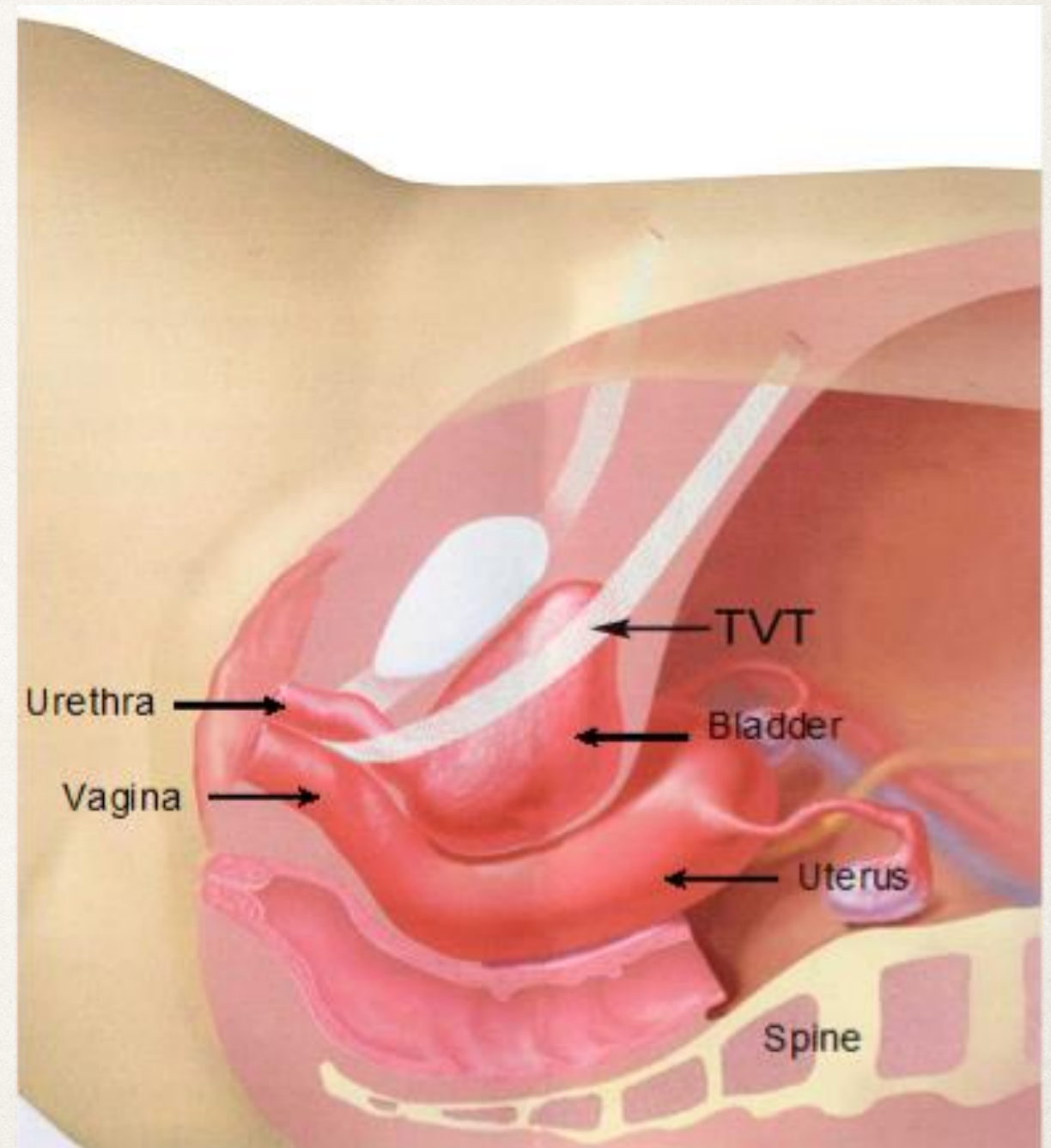
MUS-operation – TVT/TVT-O/TOT

(mid urethral sling)

- ❖ Slingoperation är golden standard vid behandling av ansträngningsläckage
- ❖ Olika slingvarianter med liknade effekt och något olika komplikationsrisker.
 - ❖ TVT, TVT-O, TOT, minislynga
- ❖ Hög effektivitet, 90-100% effekt i studier
- ❖ Generellt få komplikationer MEN det förekommer långvariga, svårbehandlade sådana.

TVT - tensionfree vaginal tape

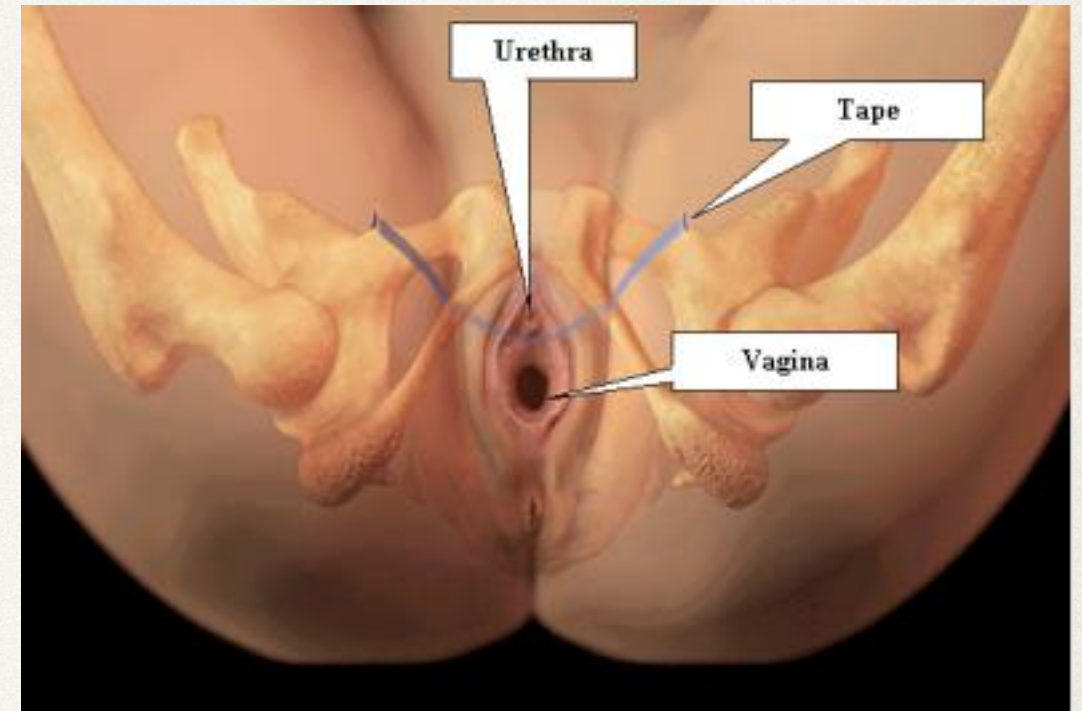
- ❖ "originalet" sedan 1990-talet – utvecklat i Uppsala
- ❖ Blev mycket snabbt den dominerande operationsmetoden i hela världen.
- ❖ Bandet läggs via ett litet snitt i vaginan under urinröret och uppåt mellan blygdbenet och urinblåsan.
- ❖ "Hängmatta" som fångar upp urinröret samt en ärrbildning runt plastnätet.

TVT-O

TOT

- ❖ "Obturator –tape"
- ❖ Annan anatomisk placering
- ❖ Ingen risk för blåsskada (ingen cystoskopi)
- ❖ Problem med kronisk ljumsksmärta

TVT

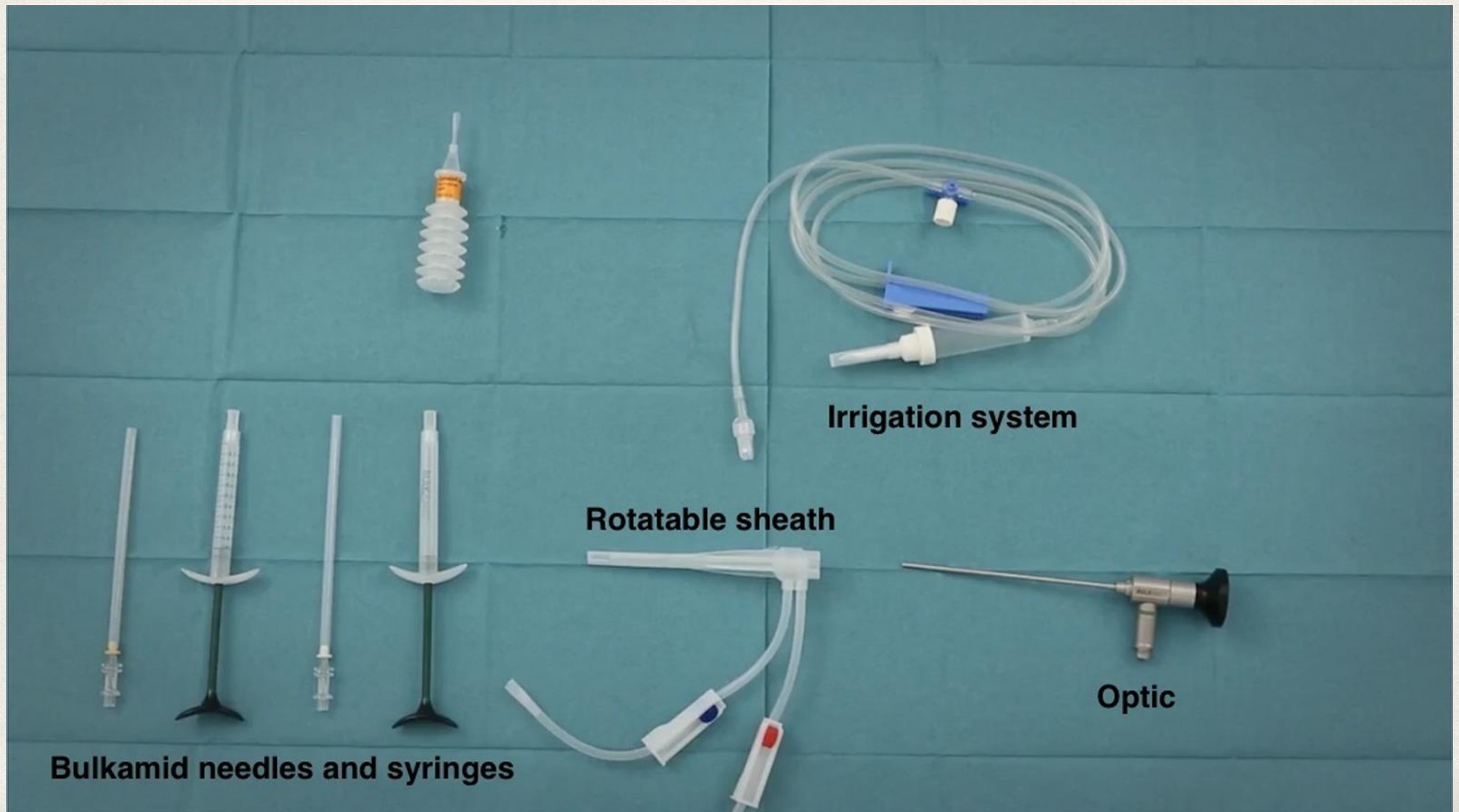

TOT

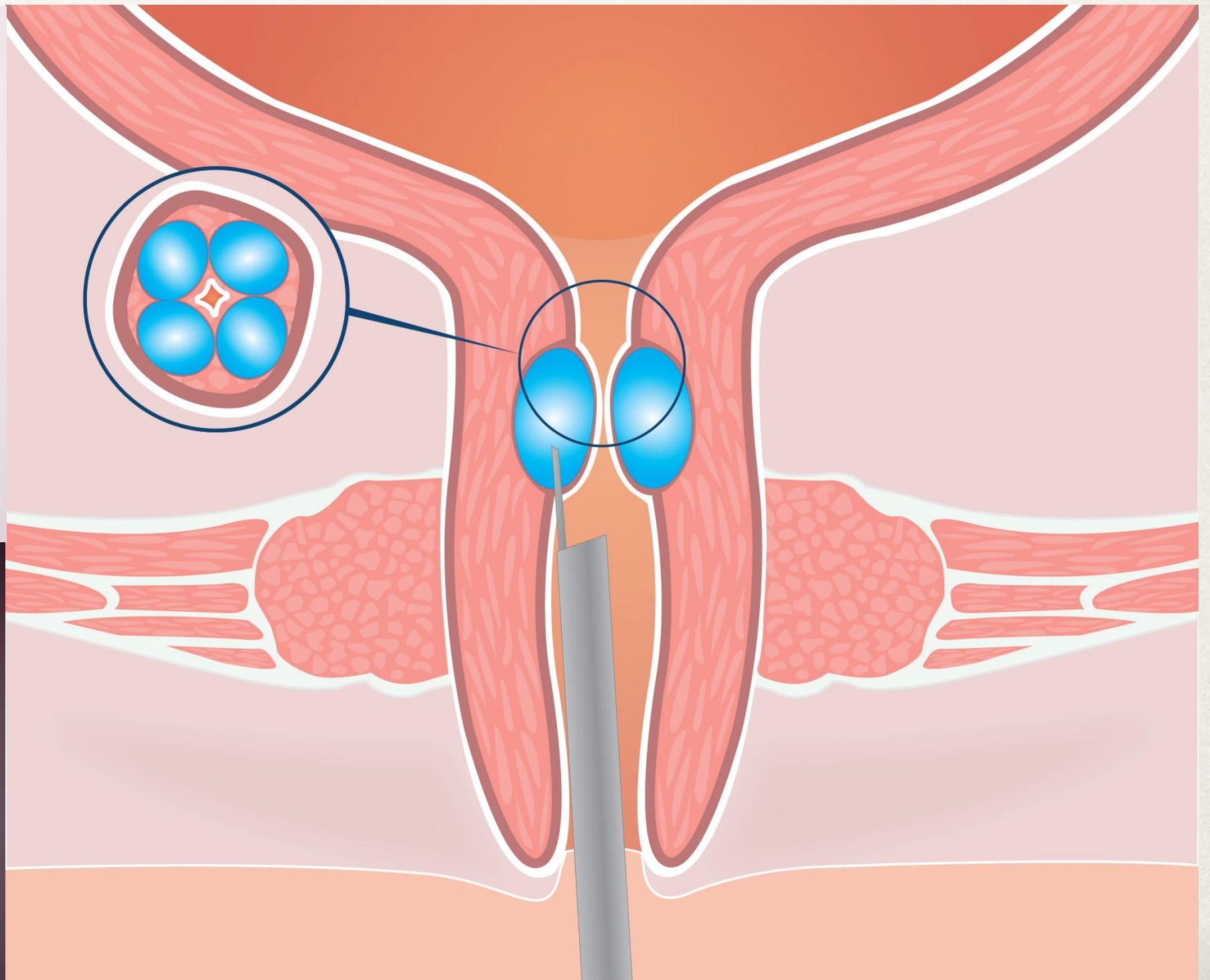
Periuretral injektion - Bulkamid

- ❖ Injektion via cystoskopi
- ❖ Polyakrylamidgel (97% vatten)
- ❖ Lägre effektivitet (50-65%, inlärningskurva)
- ❖ Mycket få allvarliga komplikationer förekommer
- ❖ Relativt dyrt

Bulkamid - utrustning

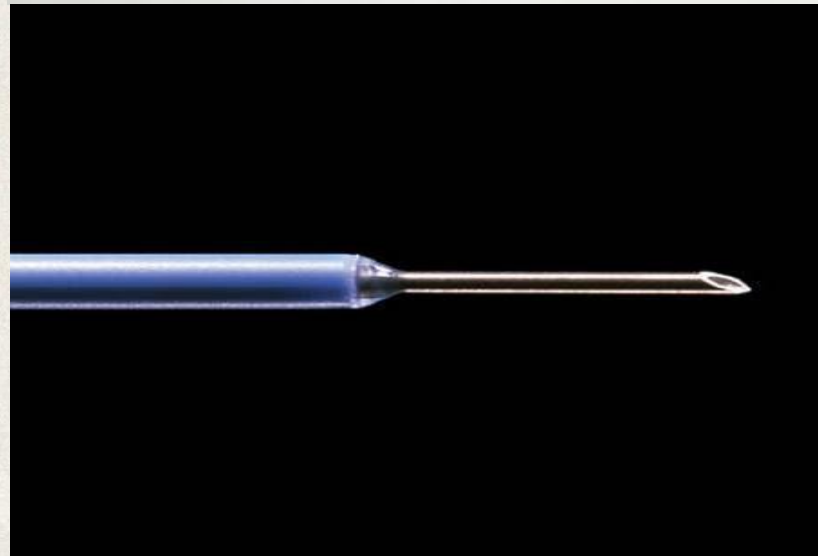
Bulkamid - teknik

Botox

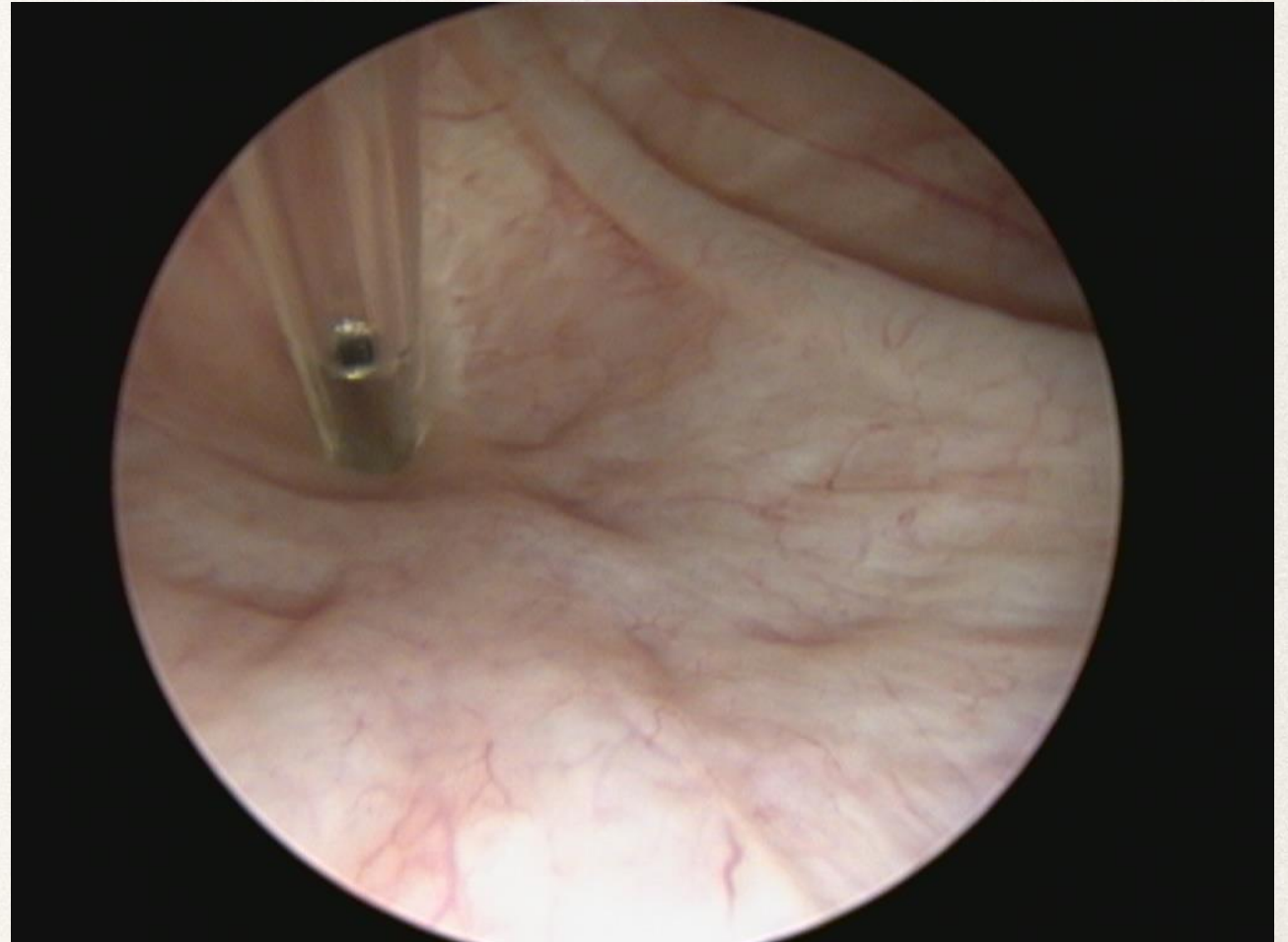
- ❖ Vid behandlingsresistenta urinträngningar
- ❖ Botulinumtoxin A injiceras i detrusormuskeln via cystoskopi på 20-30 ställen
- ❖ Mycket bra effekt mot trängningar i ca 6 månader
- ❖ Måste därefter oftast upprepas
- ❖ Pat måste vara beredd att RIK:a sig vid behov.

Botox-utrustning

stelt eller flexibelt cystoskop
passande injektionsnål

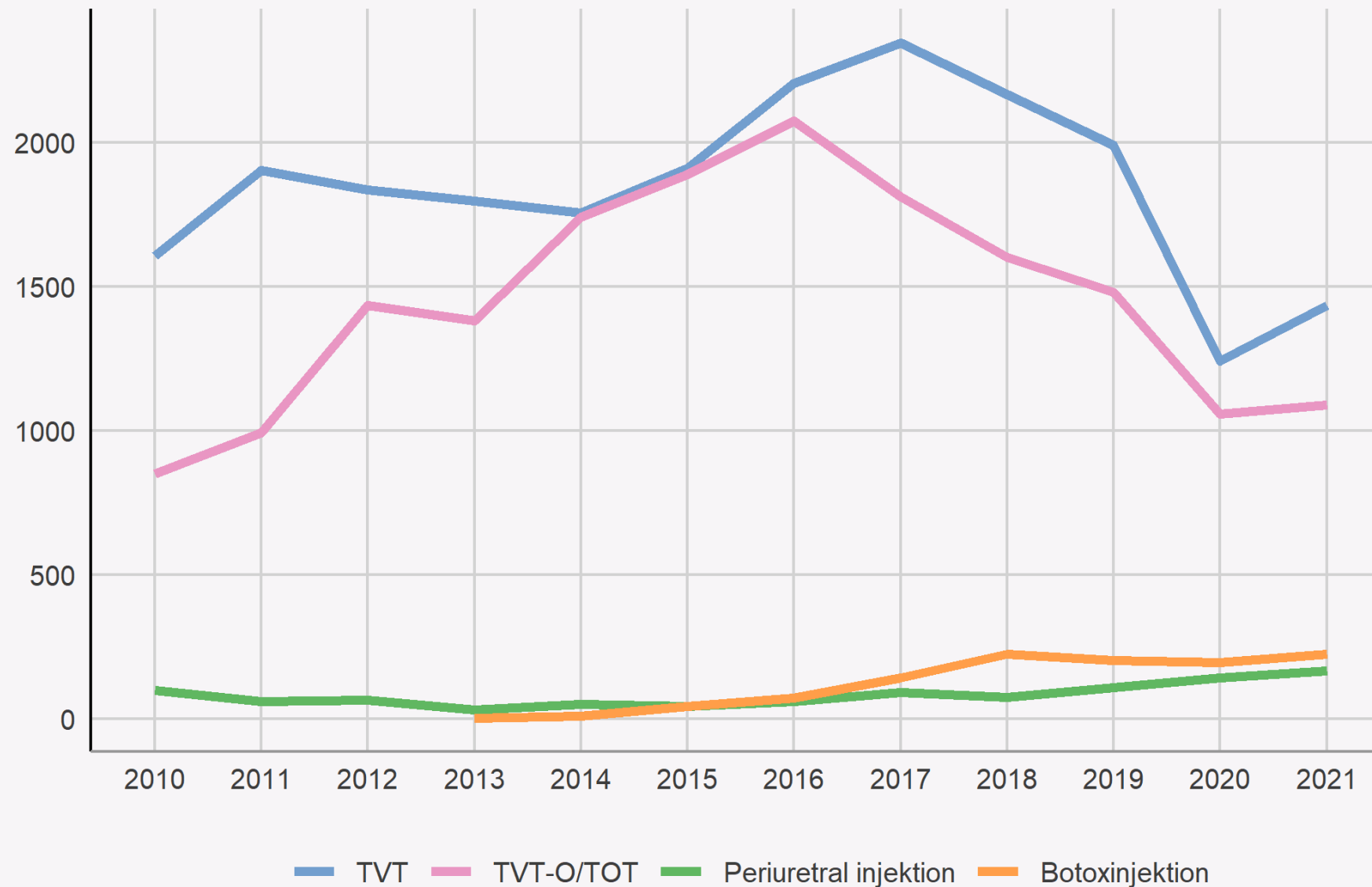
Botox-teknik

GynOp-registret - Inkontinens

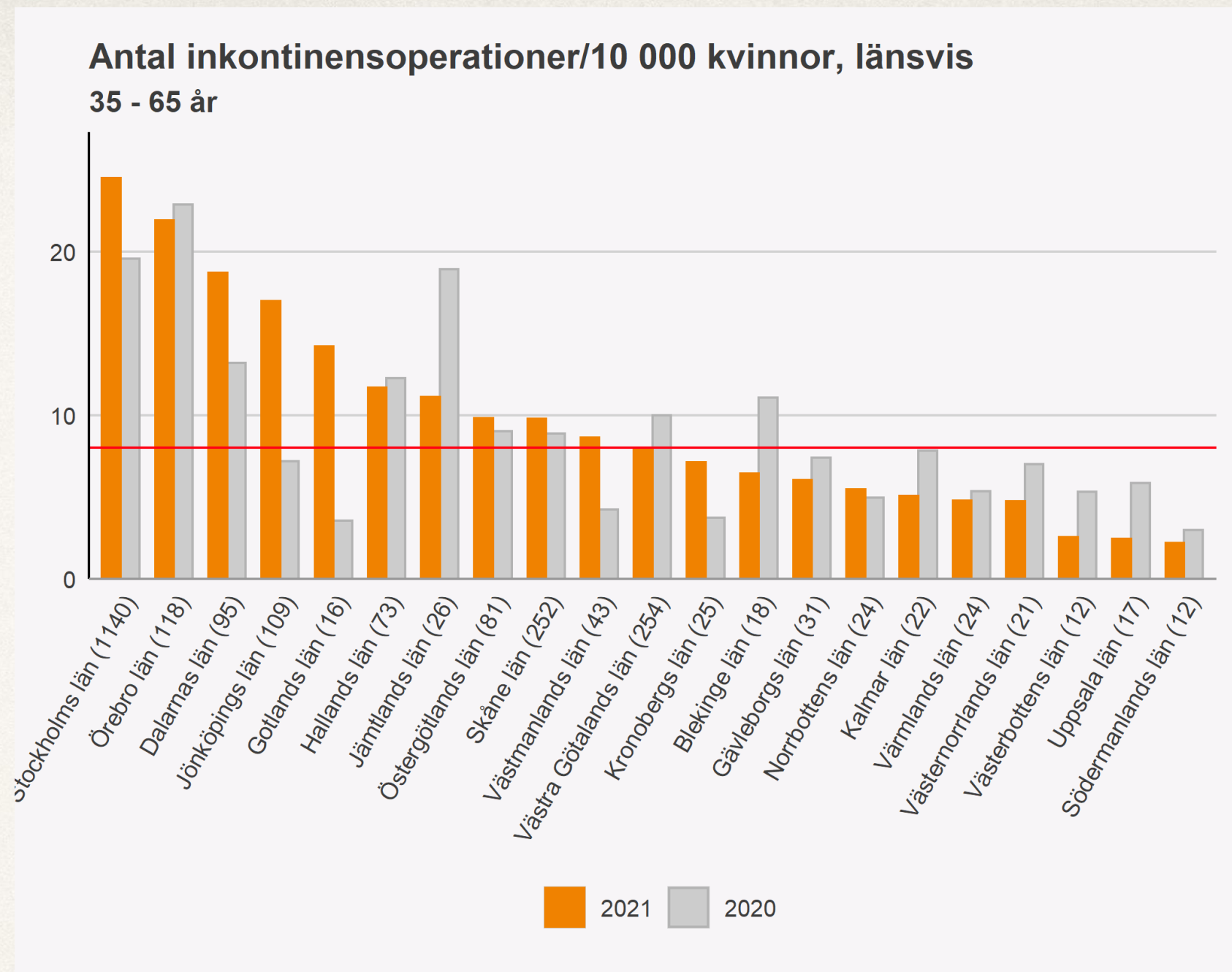
- ❖ Ca 3000 ingrepp registreras varje år (2021)
- ❖ 48% TVT
- ❖ 37% TVT-O/TOT
- ❖ 7,5% Botox
- ❖ 5% Bulkamid

Operationsmetoder över tid

Utveckling över tid

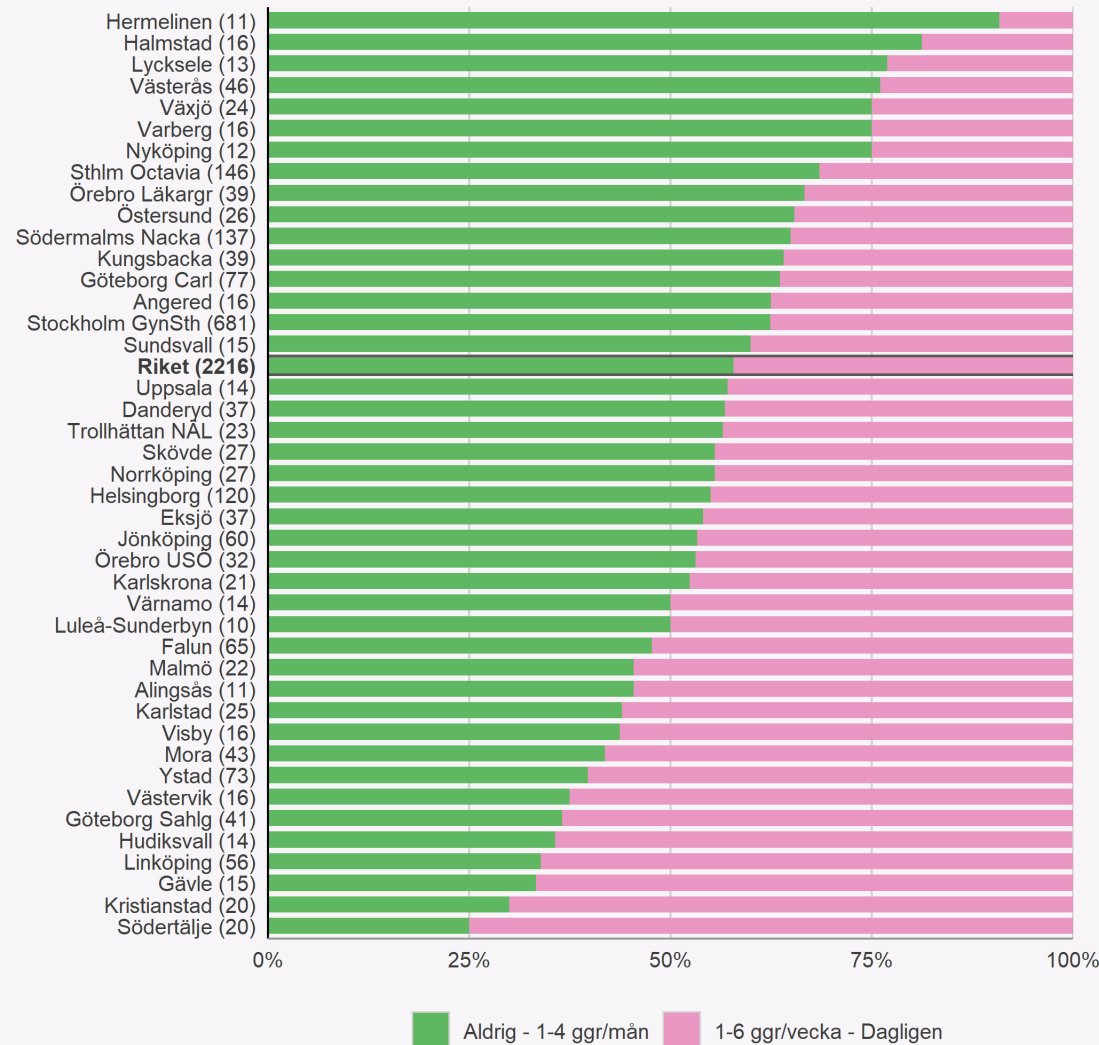
MUS-operationer började minska efter 2016 efter "MESH-skandalen"

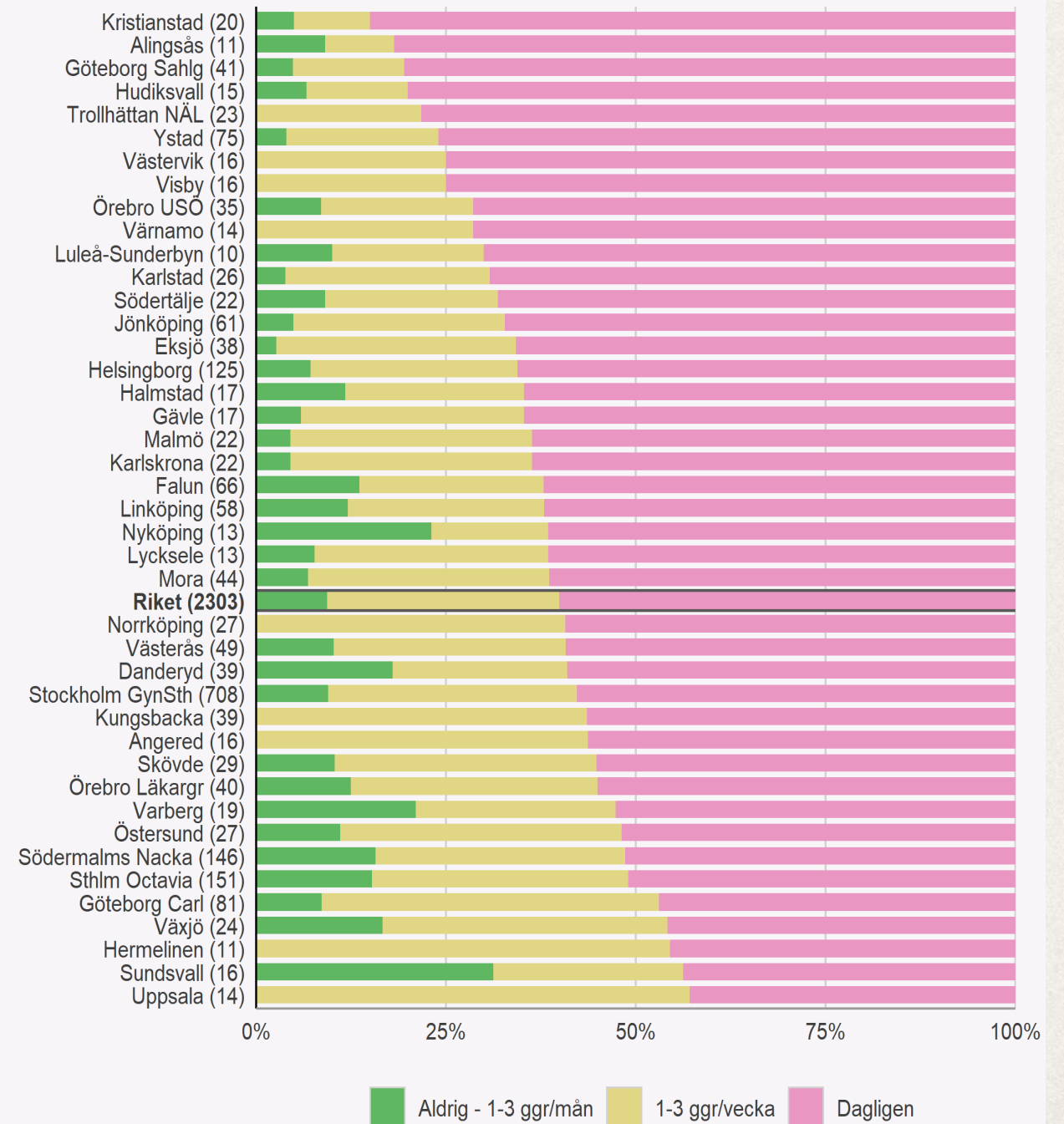
Stor ojämlikhet i landet

MUS-patienter före operation

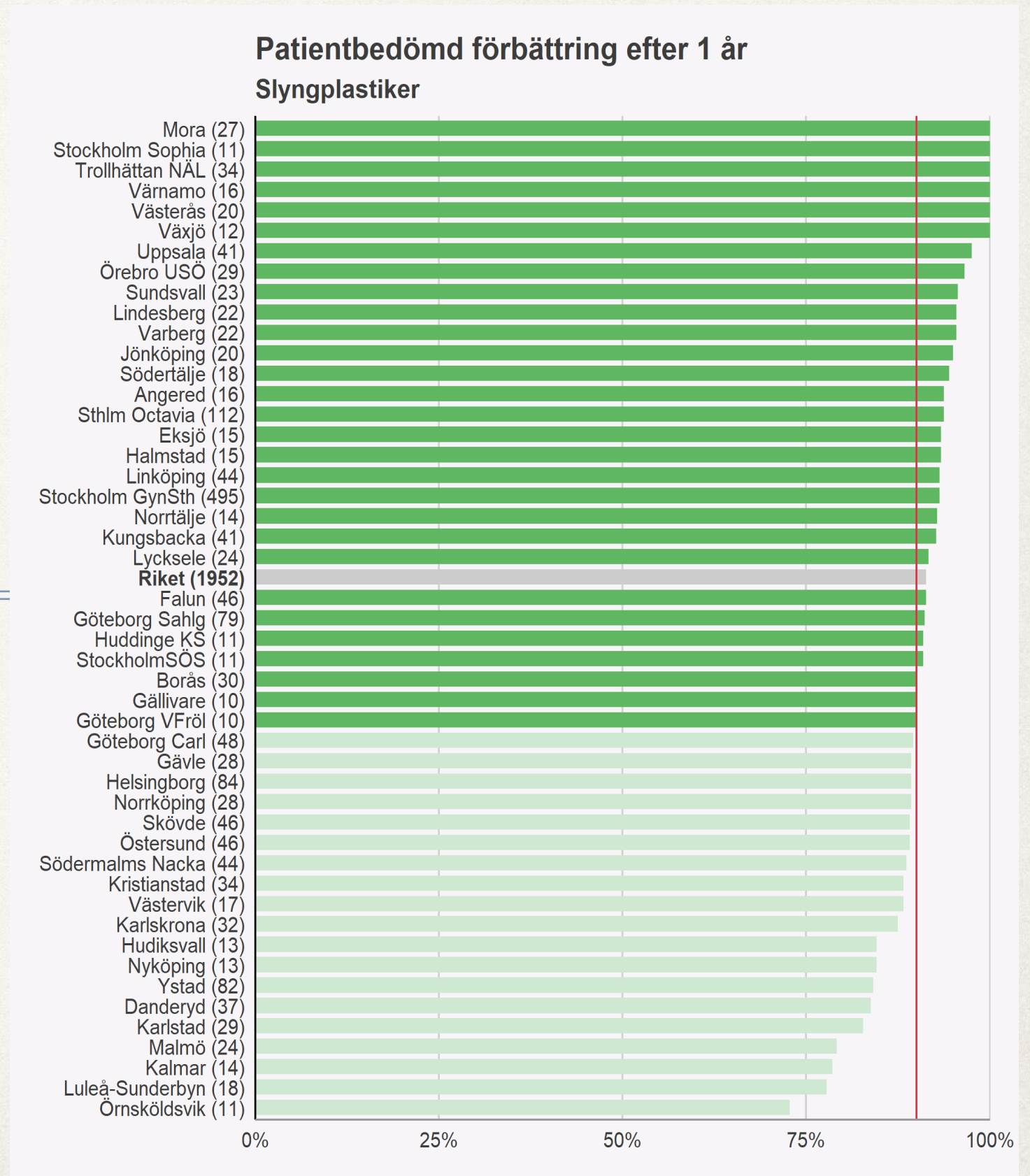
Patientbedömt trängningsläckage preoperativt
Slyngopererade

Patientbedömd svårighetsgrad inkontinens preoperativt
Slyngopererade

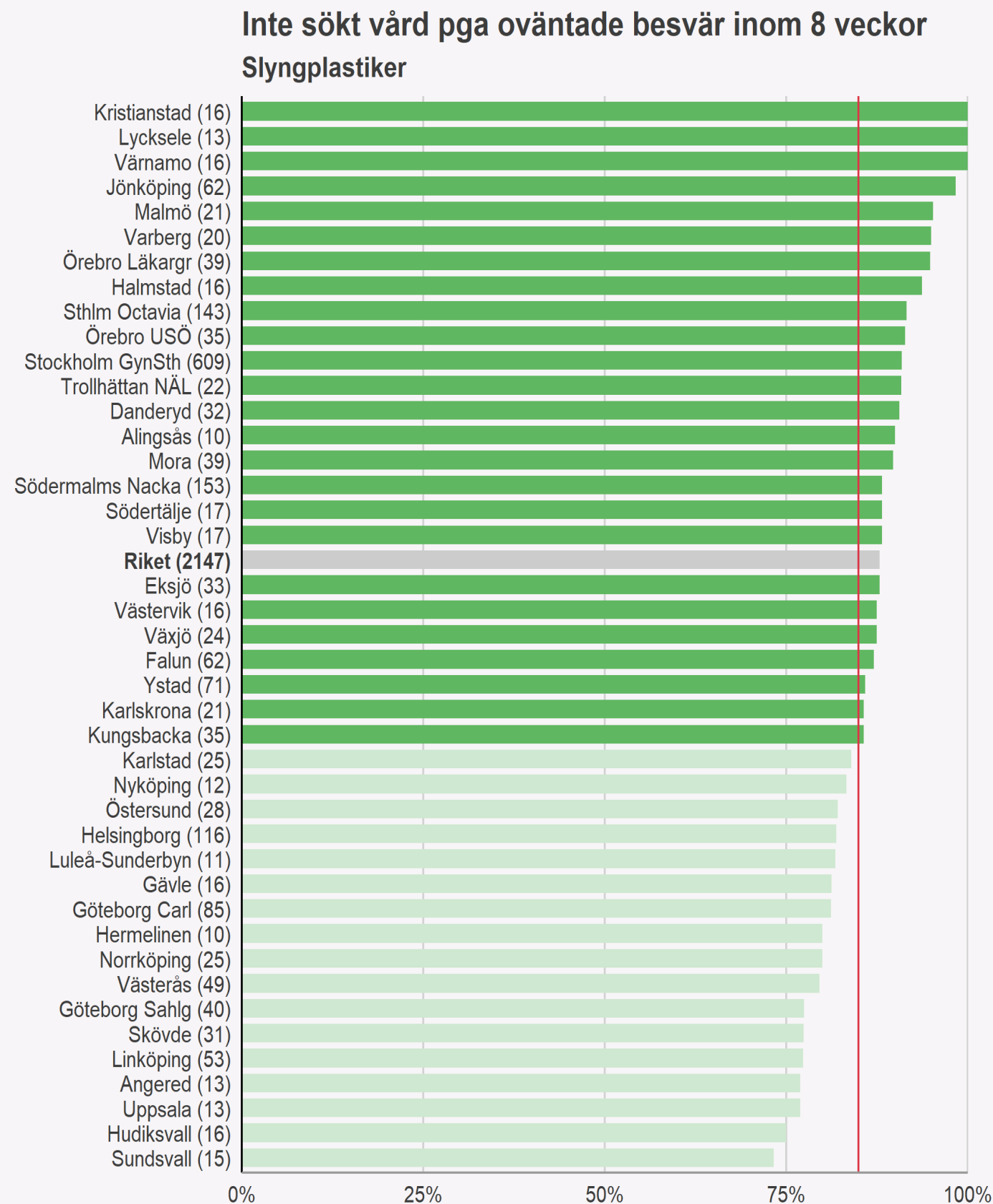

Förbättring MUS-operation

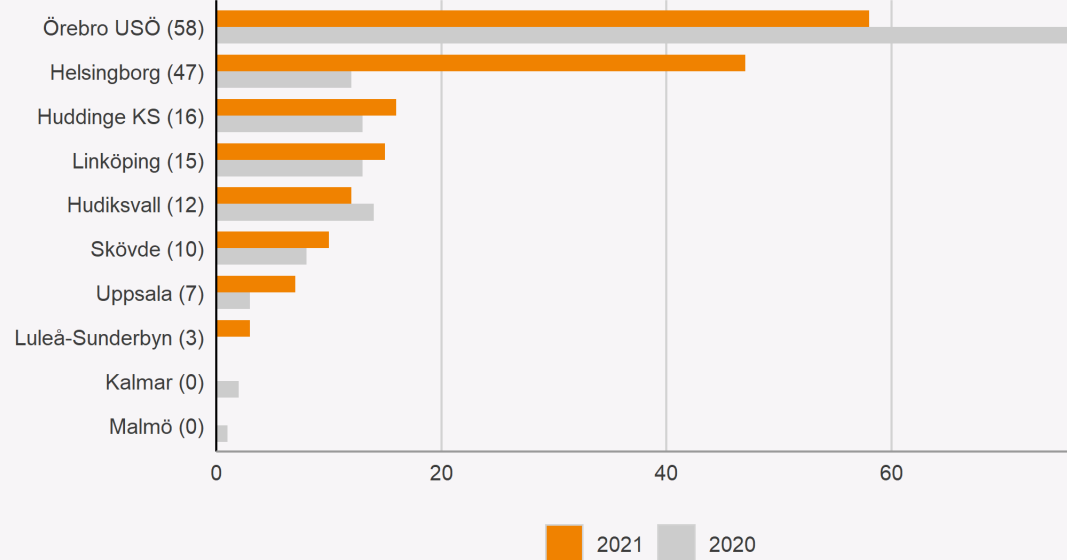
Komplikationer MUS

- ❖ UVI
- ❖ Urinträngningar
- ❖ Blåstömningsproblem
- ❖ Smärta
- ❖ Blödning
- ❖ Näterosion/skav

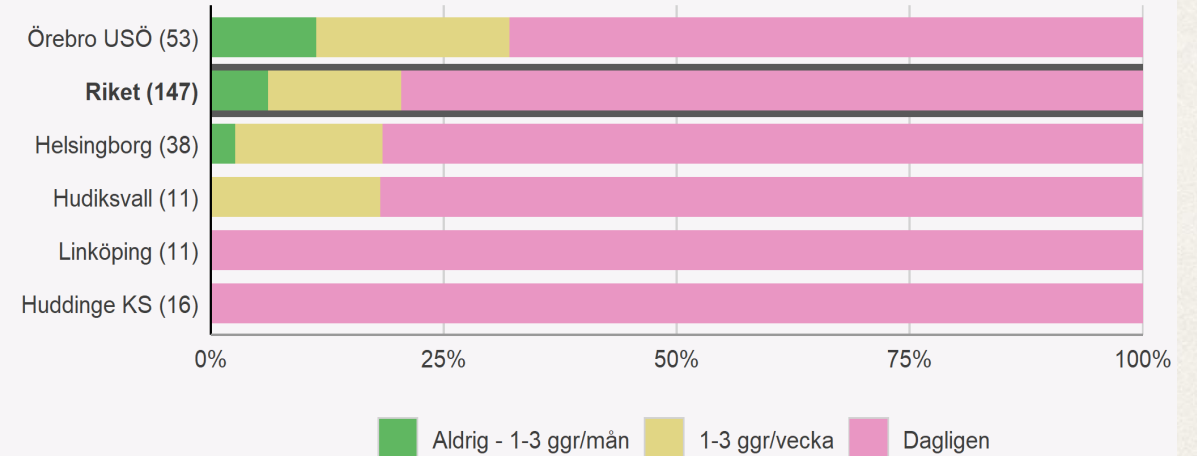

Bulkamid

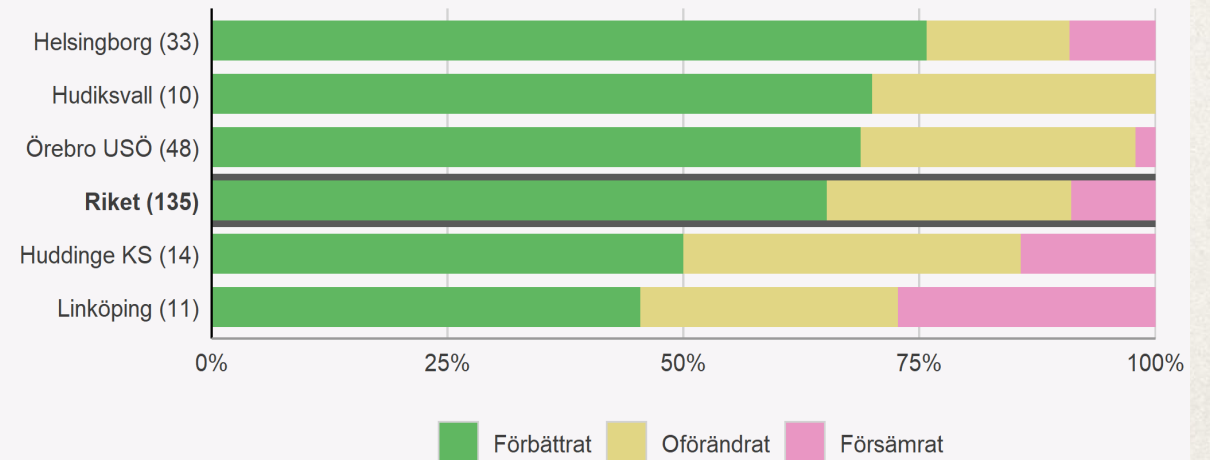
Injektionsbehandlade 2020 - 2021
(Opererade 2021 inom parentes)

Patientbedömd svårighetsgrad inkontinens preoperativt
Injektionsbehandlade

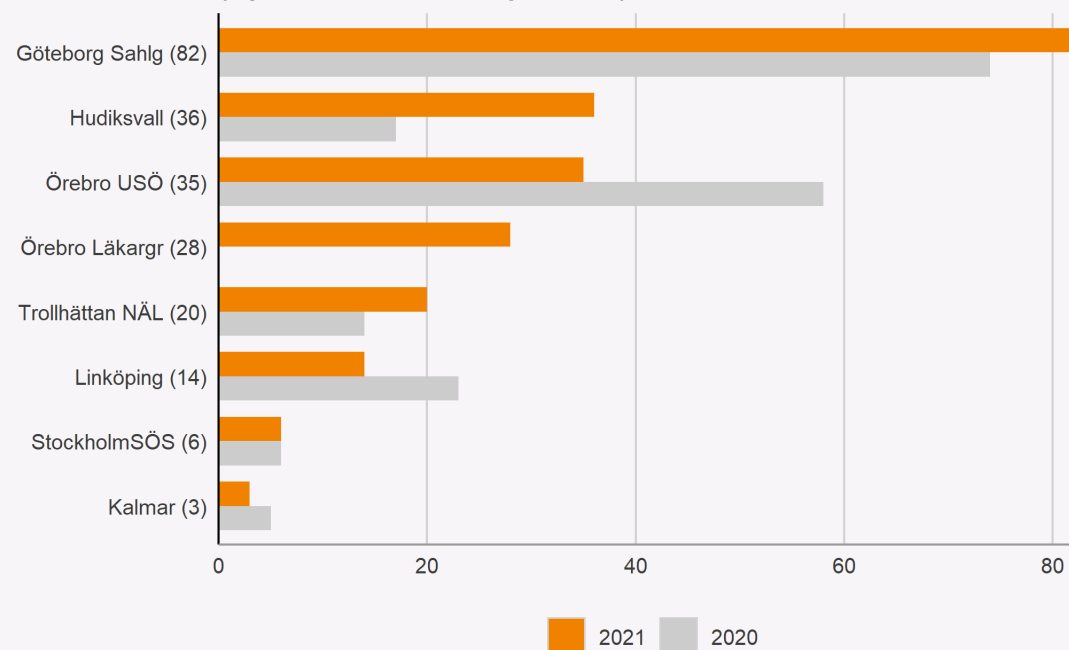

Patientbedömt tillstånd 8v efter operation
Injektionsbehandlade

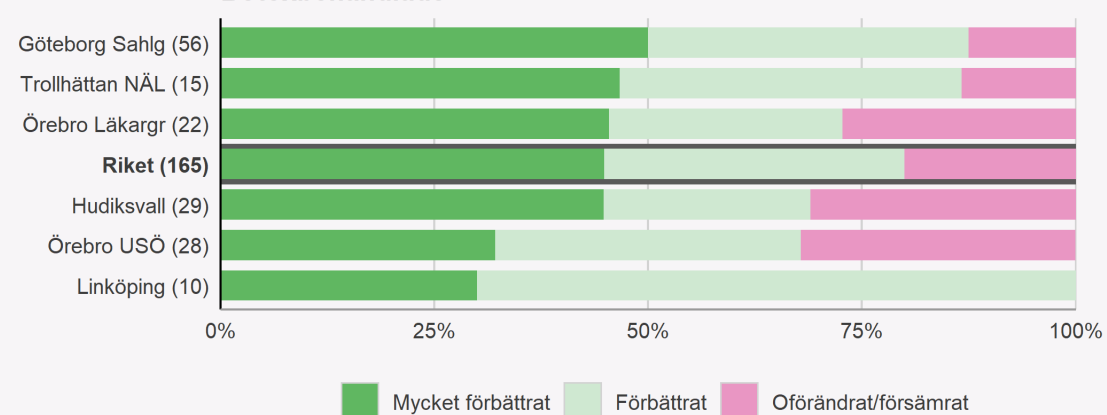

Botox

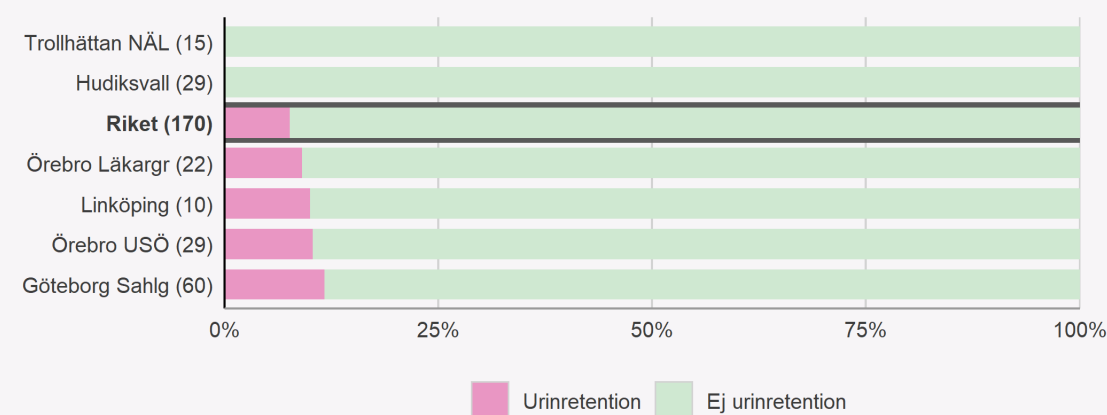
Botoxbehandlade 2020 - 2021
(Opererade 2021 inom parentes)

Patientbedömt tillstånd 8v efter operation
Botoxbehandlade

Urinretention vid 8v enkät
Botoxbehandlade

TACK för uppmärksamheten!

F
R
Å
G
O
R

